

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Patrocinium Defvntorvm

Hautin, Jacques

Leodii, M.DC.LXV.

Pars I. Quid de illa re Theologi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

veris. Et credere te Domino tuo dicis, cuius nec remunerationem desideras, nec iracundiam contremiscis? Non credis igitur, sicut, iam diximus libro superiore, non credis. Hæc Salvianus, quæ illustrare licet, tum ex S. Martyrii egregio factò, qui cum leprosum offendisset in viâ, cumque in humeros sustulisset, postmodum Christum esse comperit; tum ex S. Gregorii Pontificis Maximi pietate, quæ Christum hospitio pauperis habitu excepit; tum ex aliis plurimis ejusmodi, in quibus idem Redemptor personam egentium induit in stipe corrogandâ accipiendâque, ut sibi præstari ostenderet, quod iis ex misericordia præstatur; & quod iis non præstatur, sibi non præstari. Atque ex his, aliisque hæcenus dictis tandem concludo, cum nemo sit ex Christianis hominibus, qui si eundem Redemptorem in flammis purgantibus jacentem, atque adeò eo, quo diximus, modo, captivum, sitientem, famentem, nudum, peregrinum, insepultum videret, non sibi omninò necessarium duceret, illum omni, quâ posset ope, liberare, neminem quoque esse debere, qui sibi non censeat necessum esse pios manes iisdem malis conflictatos consolari, & primo quoque tempore flammis eximere.

ARTICULUS IV.

*Piis manibus ex pietate
opitulandum.*

P R Æ F A T I O.

503.
Quid pie-
tas.

CUM officia caritatis ac misericordiz in pios manes hæcenus descriperimus, consequitur, ut ea, quæ pietas exigit, pariter exponamus. Interest enim inter hanc, & misericordiam, quod misericordia sit virtus annexa caritati; pietas autem Justitiæ. Est enim pietas ea virtus, per quam parentibus debitum ex beneficiis ad esse, ut aiunt, nostrum pertinentibus, reddimus. Ex qua definitione, patet primùm, eam quoque à Justitia distinguì, quæ non debitum ex beneficio, sed ex contractu, & aliis ejusmodi nominibus spectat. Patet deinde, cur religionis actus etiam pietati assignentur; quippe quòd ipse Deus, quem religio spectat, primùm sit & excellentissimum nostri esse principium, variisque beneficiis illud conservet. Patet præterea, cum ii, qui nobis præsentunt, iidem profint, ut benè nobis sit, atque

ut boni simus, parentum nomine hîc accipiendos esse. Et verò Naamanum famuli sui, & Eliam, ac Elisæum Prophetæ iis subjecti, patres nuncupabant. Denique patet eodem parentum nomine intelligi posse ac debere patriam, quæ utique fovit parentes, item sanguine junctos, ac cives, quoniam hi quoque vel spectant, vel nonnihil conferunt ad nostrum esse, ejusque conservationem, sive quia consanguinei ex iisdem parentibus orti sunt, sive quia civibus communis quædam sollicitudo inest se mutuo tuendi. Et quoniam liberis quoque incumbit similis cura conservationis parentum, itemque conjugibus mutue tuitionis, cum una caro facti sint, ad eos quoque pietas pertinet, ejusque vinculum. Quamobrem de filiorum primùm obligatione, tum de parentum, ac postremò de conjugum consimili pietate erit dicendum.

§ I.

*Liberos piis parentum manibus
auxiliari oportet.*

P A R S P R I M A.

Quid de illa re Theologi?

SI Theologos consulam super obligatione pietatis erga parentes vitâ fun- 504.
ctos, rarissimus est, qui de hac, utcumque pietatem
necessaria salutarique quæstione, vel verbo impenden-
unico agat, quantum attinet ad eorum dam docent
subsidium. De funere, de sepulturâ, de Theologi.
nominibus parentum expungendis; de legatis testamento relictis, disertè plerique omnes, de juvandis eorum animis altum ubique silentium. Unus mihi occurrit Azor, egregius ille quidem author, qui binas super ea re quæstiunculas proponit: quas ego hîc attexo. Quærit igitur ille Tom. 2. lib. 2. c. 3. q. 8. hunc in modum: *Quidnam debeat filius parentibus præsentis vitâ functis præstare; & respondet quadruplex pietatis officium à filio eis esse impertiendum. Primùm filius debet parentum funus cobonestare, & eorum corpora iusta ac debita sepultura mandare. Deinde pro more Christiano debet preces, & sacrificia pro illis offerenda curare. Præterea as alienum, quod contraxerunt, solvere. Postremò legata parentum testamento relicta implere. Tum citat Antoninum, & Navarrum suis locis, in quibus nihil reperiri de precibus ac sacrificiis. Exinde quaerit, an filius iure pietatis cogatur bonorum suorum*

suorum iacturam pati, ut parentes liberet à pœnis Purgatorii, quas sustinent, & ita responsonem distinguit: aut magnum, & notabile est detrimentum, aut parvum, & leve. Si primùm iure non cogitur tantum bonorum detrimentum pati, nam consilio confessarii, vel pii alicuius viri conscientia potest subsidium parentibus debium differre. Tametsi enim ignis Purgatorii gravis sit pœna, filius tamen non debet tam gravem bonorum iacturam facere: Si secundum; iure pietatis debet, cum primùm commodè potest parentibus opem, & subsidium ferre. Ita Azor: quem sequuntur Filiucci tract. 28. c. 1. q. 1. n. 15. & Bonacina de 4. præcepto Decal. Dipl. 6. q. unic. puncto. 5. Quibus ego quidem assentior; Nam si quis ad pios parentum manes carere ac flammis purgantibus asserendos gravem fortunarum suarum iacturam facere obligaretur, primùm & ad filios iisdem vindicandos non impari facere oportet, & cum pauci sint, quibus è parentibus, aut filiis adultis nonnulli vitâ functi non sint, plerique ingens detrimentum rei familiaris, pietatis causa, paterentur, & deinde Respublica Christiana sensim opibus ac viribus destitueretur. His scriptis fortè incidi in Dianam P. 9. tr. 9. Resol. 60. qui propositâ quæstione nostrâ, pro agente sententia Sayrum etiam citat lib. 7. c. 5. ubi tamen simpliciter docet filios parentibus etiam iusta, ac Missas debere; citat & quemdam Pellicionium, qui sententiam istam comprobat, tum quia filii parentibus in extremâ corporis necessitate constitutis opitulari obligantur, igitur potiùs in necessitate spirituali; tum quia eosdem parentes captivos redimere ab hostibus obstringuntur. Quibus accedit ipse Diana, responderetque Sancio, liberos parentibus, vel hæreticis, vel ad mortem fame subeundam damnatis (et si propositâ gravissimâ pœnâ) opem ferre teneri, nisi fortassis Pater, aut proditor patriæ foret, aut hostis. Hæc ille.

PARS SECUNDA.

Explanatio moralis obligationis ob beneficia naturalia, ac Primò ob Vitam ab iis acceptam.

DISTINCTIO PRIMA.

505. **D**UÆ potissimùm res liberorum in parentes pietatem exigunt, prior est quòd iis dent esse, ac vivere; posterior quòd bene ac beatè vivere, quantum quidem in ipsis est. Videndum itaque nobis,

ut demonstramus, primùm ea, quæ ad vitæ beneficium, deinde quæ ad naturalia vitæ commoda, tum quæ ad supernaturalia pertinent, piis parentum manibus accepta referri oportere; & vitam quidem parentibus deberi, nemo, nisi demens, non agnoscit. nam de corpore nullus dubitat, quin parentum donum sit, ex eorum corpore decisum, & in matris utero formatum, sive mater formas, ut vocant, partiales carnis, ossis, & huiusmodi efficiat, sive substantia feminis eas sibi coaptet, sive, quod opinatur Fienus, anima ipsa corporis, velut domus suæ partes ornatumque sibi conformet.

Jam & animam parentibus adscribendam esse patet, quia in causâ sunt, ut Deus eam creet, & corpori à se ultimis dispositionibus instructo ex lege naturæ infundat, & hoc est quod Siracides vult, dum liberorum quemque sic admonet. cap. 7. *In toto corde tuo honora patrem tuum, & gemitus matris tuæ ne obliviscaris, memento quoniam nisi per illos natus non fuisses, & retribue illis, quomodo & ipsi tibi.*

Atque hæc utrique parenti communia, si quidem mater non modò materiam subministrat fœtui alendo, sed etiam effectivam illius revera attingit: Sed, ut non attingat, alia sunt, quæ filiorum in eam amorem accendant, plurima. Sunt enim uteri fastidia, partus dolores, ac periculum educandæ prolis, atque in ætatem firmiter promovendæ, curæ ac labores ingentes, quos nisi mater esset, non valeret tolerare. Quamobrem Ambrosius in 18. Lucæ: *Etsi paveris matrem, adhuc non reddidisti dolores; non reddidisti cruciatus, quos pro te passa est; non reddidisti obsequia, quibus illa te gestavit; non reddidisti alimenta, quæ tribuit tenero pietatis affectu, immulgens labris tuis ubera; non reddidisti famem, quam pro te illa toleravit, ne quid, quod tibi noxium esset, ederet, ne quid, quod lacti noceret, hauriret. Tibi illa ieiunavit, tibi manducavit, Tibi illa, quem voluit, cibum non accepit, tibi, quem noluit, cibum sumpsit, tibi vigilavit, tibi flevit.* Hæc Ambrosius verè juxta & eloquenter. Quibus paternas quoque curas, vigilasque adjungas licet, & hoc quod utriusque labores commendat maximè, quodque apud Xenophontem l. 2. observavit Socrates, omnes illos suscipi eorum causâ, à quibus nec ullum umquam beneficium accipi potuit, neque vel gratus animus certò potest expectari.

Cùm igitur cunctis hisce nominibus vitâ functis parentibus obstricti simus, quid eorum gratiâ nobis agendum, quid duc fugiendum

506. Quibus, & anima debetur.

507. Nominatum matris cura expendenda.

508. Pro acceptâ vitâ quid red-